

Start gebiedsproces Wilde Natuur 5 april 2018, Het Wildryk
Middag ca 40 personen, avond 60 personen. Overlap ca 20 personen (organisatie)

Hoe wild is wilde natuur?

Op 5 april werd in Het Wildryk in te Dieverbrug het startsein gegeven voor het 'gebiedsproces wilde natuur'. Met dit project wordt beoogd om samen met bewoners, ondernemers, belangengroeperingen gezamenlijke beelden en ideeën omtrent wilde natuur te vormen. En om kansen en bedreigingen te inventariseren. Dit gaat in het proces in verschillende stappen. Stond de bijeenkomst van 5 april vooral in het teken van informeren en inventariseren van opmerkingen omtrent wilde natuur, in vervolgsessies wordt met betrokkenen concreet gewerkt aan ideevorming. In een later traject vormt dit de basis voor een plan voor een meer wilde natuur in bepaalde delen van het Drents-Friese Wold.

Voorzitter van de Stuurgroep van het Regionaal Landschap Drents-Friese Grensstreek, Henk van Hooft opende de avond:

“Drents-Friese Wolde grenzeloos bos, stuifzand heide: heeft een gevoel van oernatuur. Velen zoeken dat op, velen genieten op hun eigen wijze. Hierbij gaat het niet alleen om de natuur maar een bezoeker wil ook graag de authentieke dorpjes bezoeken: daar is ook wat te beleven. Je kunt gasten mee op pad nemen om ze al dat moois te laten beleven. Dat is ook precies de basis van het Beheer- en Inrichtingsplan van het Nationaal Park Drents-Friese Wold: oorspronkelijk door mensenhanden gevormd maar waar heel lang geleden sprake was van wildernis. Het BIP wil meer ruimte aan de natuur geven waardoor zich ondermeer natuurlijk bos kan ontwikkelen met een grotere biodiversiteit en waar toegankelijkheid voorop staat.

Welke maatregelen dat precies zijn, is nog niet bekend, dat is een zoektocht waar we vandaag mee beginnen. Wij willen in het DFW een ontwikkeling op een natuurlijke manier, uniek in Nederland en waar we bezoekers gastvrij ontvangen met voorzieningen die er toe doen in die zin, dat mensen dat ook waarderen.

Twee inleiders die ons beeld geven hoe wilde natuur er uit zou kunnen zien....”

Aaldrik Pot van Staatsbosbeheer schetste aan de hand van een powerpoint presentatie een ontwikkeling van het landschap vanuit een ver verleden, zonder invloed van de mens tot het moment dat de mens zich ging vestigen en vele veranderingen van het landschap die daarop volgden tot en met het proces met mogelijkheden van re-wilding waarin we nu komen. SBB spreekt van cultuurhistorische natuur versus wilde natuur. Cultuurhistorische natuur vergt blijvend flink onderhoud, want in deze regio's verandert zonder ingrijpen alle natuur in bos.

Twan Teunissen van de Stichting Ark gaf verschillende voorbeelden hoe in midden Nederland met succes met succes en tot tevredenheid wilde natuur begeleid is ontstaan en is de beleving en het gebruik toegenomen waarvan ook ondernemers profiteren.

Millingerwaard (in de Gelderse Poort), groene Woud en Maashorst. Overal in het begin weerstand. De laatste, voorstanders gingen zich roeren en toen kwam het van de grond. Groen - geld - geluk. (vb Borkummer paradies bij de Ems)

Vragenronde

01. Astrid Crum, Marketing Drenthe pleit voor een focus op het voor- en naseizoen: in de zomer komen er vele mensen maar er zijn groeimogelijkheden voor en na de zomer.

Gesproken wordt over de Meerjarenvisie van Marketing Drenthe waarin Drenthe als 'oerprovincie van Nederland' genoemd wordt. Dit is beredeneerd vanuit marketing: om concurrentie van gebieden onderling te voorkomen. Drenthe onderscheidt zich tov andere regio's doordat het zo 'oorspronkelijk' is. Hunebedden worden in waarderingsonderzoeken steeds genoemd maar ook min of meer *ongerepte natuur* al dan niet in combinatie met, schapen en heide. Deze waardering voor het *Drentse* wordt bevestigd door consumentenpanels waarin mensen hun mening geven.

Oerprovincie Drenthe geeft het gevoel aan dat mensen hierbij hebben: onthaasten, ontstressen, spiritualiteit.... De afwezigheid van grote steden in de omgeving versterkt dat gevoel.

In het BIP wordt een aanzet gegeven voor wilde natuur: iets waardoor Marketing Drenthe aangenaam is verrast. Dan gaat het er om dat je producten en verhalen hebt die daarbij aansluiten.

Oer ruig stoer.... als beeld van Drenthe. Hoe ga je zorgen dat de toerist dat herkent en het combineert met profijt voor ondernemers.

02. Camping Diever

Hans Ike van camping Diever benadrukt dat toegankelijkheid van het gebied belangrijk is en

blijft. Niet alleen voor de bezoekers maar ook voor de bewoners. Soms constateert hij dat plotseling iets verandert, zonder dat daar over gecommuniceerd is... pleit voor betere communicatie.

Punt van grote grazers is issue voor ruiters en menners. Als er grazers op het pad liggen kan een ruiter omkeren maar een aangespannen wagen niet.

03. Jan de Roos: 15 jaar De Jongens van Outdoor. "Wildernis gaat om beleving". Publiek komt overal vandaan. Als er een school op bezoek komt, zijn kinderen al snel heel verbaasd wat ze allemaal tegenkomen op korte afstand. Meer wildernis: de Roos ziet weldegelijk kansen voor het bedrijf en noemt bushcraft als een mooie invulling voor echte natuurbeleving dat het bedrijf verder zou willen ontwikkelen. Op het bedrijf merkt men dat gasten 'lekker naar buiten willen'. Meer beleven. Als je je omgeving daarbij gebruikt: fietsen is leuk maar als je meer tegen kunt komen, hoe mooier de gast dat vindt.'

Toegankelijkheid is belangrijk maar het aantal mensen dat een donker bos inloopt is heel beperkt. Dat hoeft een rustige wilde kern niet in de weg te staan.

Afwisseling is mooi in het gebied. Verrassend...spanende

04. Astrid Crum, Marketing Drenthe: hoe ziet zij de ontwikkelingen over 10 á 15 jaar? Hoe moet DFW zich ontwikkelen? MD: beleven van Drenthe, van de natuur. Op een natuurlijke manier waar ruimte is voor mensen die diep de natuur in willen en waar ruimte is voor mensen die het minder 'spannend' willen. Ondernemers moeten zorgen dat ze daar op inspelen en passende producten aanbieden.

05. Hans Ieke, camping Diever: na 25 jaar ziet hij een ontwikkeling tov de huidige campinggasten: één groep wil meer luxe andere wil meer beleving. Een boomhut is weer eens wat anders. Daar komen andere mensen op af maar ze komen wel met een Porsche om een nachtje in een boomhut te slapen. Verschuiving van camping naar meer luxe. Mensen komen voor het hele plaatje. Variatie in het toeristisch aanbod is belangrijk. Mensen komen niet alleen voor het NP maar gaan ook dagjes op pad: Groningen, Assen, Weerribben Wieden.

06. Hans Dekker, vraag: 8% van Drenthe is N2000 gebied. 75% is landbouwgebied. In hoeverre verhoudt zich dat tot oer-Drenthe?

Antwoord Marketing Drenthe: Oer is méér dan natuur: ook hunebedden, heide, bos maar ook de brinkdorpen en het tussenliggende cultuurlandschap. Het gaat dus over meer dan alleen natuurbeleven. Oer is ook iets voor alles wat je voor de eerste keer doet. Bv Maatschappij van Weldadigheid is uniek voor Nederland. Mensen willen een totaal product, verspreid in de hele regio. MD denkt dat op die manier de druk op de natuur automatisch verdeeld wordt.

07. Homme Geertsma, gemeente Westerveld.

DFW is beschermd gebied met doelen. Anderzijds zijn er ontwikkelingen dat Nationaal Park kansen biedt voor recreatie en ontspanning. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid van de regio. Anders dan de Millingerwaard was hier al wel natuur voordat het Nationaal Park werd. Oer heeft ook iets behoudends, we willen zorgen dat er voldoende mogelijk blijft. We moeten geen boodschap uitzenden dat er niets meer mag. Vernieuwing is nodig. Verrassingen zijn nu vooral hekken op plaatsen waar je ze niet wilt. Toegankelijkheid moet blijven. Beeldvorming moet positief ingestoken worden. Verbreding zoeken en vernieuwing moet mogelijk zijn. Kansen voor groot wild moet je ook onderzoeken.

Opmerking Twan Teunissen Ark: Wanneer er sprake is van een verandering van beheer en inrichting in het gebied kunnen ondernemers kansen grijpen. Vergelijk de Maashorst na het invoeren van een anders soortig beheer, bleef het allemaal heel toegankelijk.

08. **Henk vd Boer LTO:** Integraal bekijken. Afwegen wat de consument verwacht vanwege rust, aanbod "tot onszelf komen". Geen archaisch beeld oproepen. Niet alleen authentiek en oude ambachten dus. Leven is ook van belang. Tijdens excursie was hij verrast over deze kant van het DFW. Kende het niet, nooit geweten. Ondernemers moeten leren daarop in te spelen. Wat verwacht de klant. Gebied is uniek voor Nederland, daar hoort een aanbod bij zoals groot wild. Moet je goed over nadenken iert gedrag van mensen. Wel begrip hebben voor beide (ec) belangen.

09. **Vraag:** Is wilde natuur dfw uniek voor Nederland? Ja volledig mee eens. Als je in de zomer in het dfw loopt, waan je je als in Zuid Afrika. Daar hoort een bijzonder recreatief aanbod bij.

Rondvraag. (Wat zijn goede punten, wat zijn aandachtspunten)

10. **Mariska Moes:** kachel moet ook voor boeren blijven branden. Landbouw niet vergeten in het hele verhaal.

11. **Raymond Berendonk (Camping de Reeënwissel)** "Vooropgesteld: ik ben uitermate trots op deze omgeving. Wat mij betreft ook brengen we naast het Regionaal Landschap ook Weerribben Wieden en Fochtelooerveen en de dorpen in beeld. Het gaat om een fantastisch uniek gebied uniek voor Nederland". Er zijn volgens Berendonk zoveel kansen in het gebied. Dit gebied is zo aantrekkelijk.... Ondernemers moeten kunnen participeren, snel kunnen reageren. Wat lastig is, is dat alles zo langzaam gaat. Er wordt veel gediscussieerd en weinig doorgepakt (vgl inrichting Oude Willem, introductie edelhert)... Alles duurt zo lang. Bestuurlijk liggen dingen heel moeilijk. Ondernemers kunnen niet participeren. Berendonk wil snelheid. Nu beginnen, evalueren, monitoren en elk jaar bakens verzetten.. doe mee... maak plannen, alles moet sneller anders kunnen we niet mee...

12. **Renate krans:** veel familiebedrijven weten donders goed waar de kansen liggen. Wel beperkt door toegankelijkheid.. Toeristen lopen weg ivm maatregelen va ssb die te keer gaat. Lopen tegen hekken aan.

13. **Camping Zonnekamp.** Punt van veiligheid: Spaanse koeien: veiligheid. Kijken welk groot wild je wilt. Vraagt aandacht voor veiligheid grote grazers.

Avondsessie

14. **Johan Elsinga. Zorghotel De Vrije Vogel.** om mensen een vakantie te bieden en stukje vrijheid te beleven. Bezoekers reageren enthousiast over de ligging van het hotel in de nabijheid van he NP dat toegankelijk is voor iedereen zoals beloofd is. 'Wow-gevoel' Juicht als bewoner toe dat je kunt struinen in het bos. Organiseert dagtochten voor rolstoelers. Pleit voor handhaving van bepaalde paden die toegankelijk blijven voor mensen

met een beperking.

Let op wetgeving: maatregelen die je neemt moeten binnen de wet passen.

15. Plaatselijk belang Appelscha. Graag edelherten en wisenten introduceren. Oude Willem: fijn als er snelstromende rivier komt en zorg voor weidevogels.

Fietspaden mooi, pleit voor onderhoud fietspaden. Paden zijn nu vaak glad vanwege bladeren.

Hoe zorg je voor mensen die meerdere dagen blijven. Nu veel dagjesmensen

16. Karlijn Barf (Junior Rangers) Juniorrangers vonden veel gedoe rondom edelherten. Waarom doen we dat niet gewoon? Maar niet overal hekken omheen. DFW is ook de plek waar je trots op bent en dat mag je ook zeggen! Samenwerking en kaart met ook hotels/restaurants erop. Je kunt ook denken aan openstelling van omheinde gebieden met toegangsregels/spelregels.

17. Gemeentebelangen Westerveld

Vraag of het gebied waar Ark het over had: is het groot genoeg en waar kwam de meeste weerstand vandaan.

DFW is groter en aaneengesloten tov gebieden in het rivierengebied

Weerstand verschillend: 25 jaar geleden inspraakavonden vooral lokale agrariërs tegen: "we gaan nooit verkopen". Toch binnen een jaar vrijwillig verkocht, ging niet om de beste grond. Nu ziet men meer economische voordelen

18. Johan Elzenaar De Vrije Vogel: wow gevoel is er ook nu al bij mw Jansen met de rollator. Zorg hoe het gebied toegankelijk blijft voor de mobiele jongere in rolstoel die met alleen een verhard familiepad in een half uur uitgekeken is.

19. Remco Wolf, bewoners: Is er ook aandacht voor belangen van de dieren? Het gaat vooral over gebruik en economische kansen.

20 Marion Plagge. Inwoner. Discussie gaat vooral over ondernemerschap en recreatie. Plagge pleit ook voor voordelen voor inwoners. Verwachtingen voor woongenot en hoe ga je dat doen?

Waken voor toename verkeer: dat beperkt natuurbeleving

21. Bosma Doldersum.

Blij dat er extra hek geplaatst is ivm sagoya runderen. Hoe veilig is het bos nog. Raster is verplaatst dus beleving is beperkt

22. Karel Praks.

Aandacht voor: Communicatie naar recreant

Communicatie en voorlichting balans natuurbeheer en grote grazers. Zorg dat het volk weet waar het over gaat. Ook ivm eventuele komst edelherten

23. Albert Kerssies.

Goede kansen voor grote grazers. Schade niet bij de burens leggen, deels in hekken.

24. Arjan Krans. Plaatselijk Belang Zorgvlied-Wateren-Oude Willem. Betrek deel Friesland er bij. Groot wild: helemaal voor. Belangrijk dat de dorpen meegenomen in beleving. Stille kern belangrijk ook voor klein wild fazanten, konijnen...

25. Ans Lutgerink IVN Westerveld. Weelde van de wildernis ook een plek houden: bestaat ook uit de natuur zijn gang laten gaan in alle rust. Wilde natuur is er vooral ook voor de natuur zelf.

Opmerkingen p flip over:

Toegankelijkheid

Snelheid trots op het gebied

Participeren

Uniek in Drenthe+ tussenliggende gebied

Beperkt in mijn kansen

wintertoegankelijkheid (houtoogst)

Er wordt niet geluisterd naar ondernemers

Veiligheid mbt grazers

Rekening houden met agrarische belangen

Communicatie

Concrete problemen snel op lossen